

ЗАКОН

О УПРАВЉАЊУ МИГРАЦИЈАМА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом уређује се управљање миграцијама, начела, орган надлежан за управљање миграцијама и јединствени систем прикупљања и размене података у области управљања миграцијама.

1. Значење израза

Члан 2.

Основни појмови, у смислу овог закона, имају следеће значење:

1) Миграција је добровољно или принудно напуштање државе порекла или боравка, ради привременог боравка или сталног настајења у Републици Србији и добровољно или принудно напуштање Републике Србије ради привременог боравка или сталног настајења у другој држави (спољна миграција), као и промена пребивалишта унутар територије Републике Србије, односно промена места боравка унутар територије Републике Србије уколико је до промене дошло принудним путем (унутрашња миграција);

2) Имиграција представља спољну миграцију у Републику Србију која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци;

3) Емиграција представља спољну миграцију из Републике Србије која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци;

4) Управљање миграцијама подразумева прикупљање, анализу, обраду, организовање, размену, чување и заштиту података релевантних за управљање миграцијама, утврђивање показатеља, података релевантних за управљање миграцијама, успостављање јединственог система и других механизма размене података у области миграција, утврђивање и предлагање циљева и приоритета миграционе политике, предлагање и предузимање мера за спровођење миграционе политике и координацију органа који обављају послове везане за управљање миграцијама, као доприноса осталим законом успостављеним механизмима у области миграција;

5) Јединствени систем је систем прикупљања, анализе, обраде, организовања, размене, чувања и заштите података добијених из информационих подсистема (база) података које органи надлежни за поједине области миграција, у складу са законом, прикупљају, обрађују, користе, штите и развијају у области управљања миграцијама;

6) Повратник по основу споразума о реадмисији је држављанин Републике Србије за чији повратак је надлежни орган дао сагласност по основу споразума о реадмисији које је закључила Република Србија.

2. Начела на којима се заснива управљање миграцијама

Начело поштовања јединства породице

Члан 3.

Мере у области управљања миграцијама предлажу се и спроводе тако да се очува јединство породице, у складу с потврђеним међународним уговорима и законом.

Начело забране вештачког мењања националног састава становништва

Члан 4.

Мере у области управљања миграцијама спроводе се тако да се очува национални састав становништва на подручјима где припадници националних мањина живе традиционално и у значајном броју.

Начело равномерног и планског економског развоја управљањем миграцијама

Члан 5.

Управљање миграцијама спроводи се тако да се допринесе равномерном и планском економском развоју Републике Србије, уважавајући стратегије и политике економског развоја и економских односа са иностранством, мере активне политике запошљавања, популационе политике и политике у области науке и образовања, уз јачање веза са дијаспором, и интеграцијом лица којима је признато право на уточиште и реинтеграцијом повратника по основу споразума о реадмисији.

Начело јачања веза са дијаспором и Србима у региону

Члан 6.

Управљање миграцијама остварује се побољшањем положаја и заштитом права и интереса припадника дијаспоре и Срба у региону, очувањем, јачањем и остваривањем веза припадника дијаспоре и Срба у региону са Републиком Србијом.

Начело заштите права

Члан 7.

Управљање миграцијама заснива се на заштити права лица у процесу миграција, уз уважавање, у највећој могућој мери, специфичности њихових потреба и интереса, у складу са могућностима Републике Србије.

Начело поштовања потврђених међународних уговора и општеприхваћених правила међународног права у области миграција

Члан 8.

Управљање миграцијама спроводи се уз поштовање потврђених међународних уговора и општеприхваћених правила међународног права у области миграција.

II. УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА

Комесаријат за избеглице и миграције

Члан 9.

Стручне и друге послове који се односе на управљање миграцијама утврђене овим законом и са њима повезане управне послове обавља Комесаријат за избеглице и миграције (у даљем тексту: Комесаријат).

Надлежност

Члан 10.

Комесаријат обавља послове који се односе на: предлагање Влади циљева и приоритета миграционе политике; предлагање Влади мера ради постизања позитивних ефеката законитих миграција и сузбијања незаконитих миграција; праћење спровођења мера миграционе политике; пружање органима државне управе, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе података од значаја за израду стратешких докумената из области миграција, предлагање пројеката из области управљања миграцијама из делокруга свог рада и израду годишњег извештаја Влади о стању у области управљања миграцијама.

Комесаријат обавља послове који се односе на: утврђивање, предлагање и предузимање мера за интеграцију лица којима је, у складу са Законом о азилу („Службени гласник РС”, број 109/07 – у даљем тексту: Закон о азилу), признато право на уточиште; утврђивање, предлагање и предузимање мера за реинтеграцију повратника по основу споразума о реадмисији; побољшање услова живота интерно расељених лица док су у расељеништву; предлагање програма за развијање система мера према породицама странаца који илегално бораве на територији Републике Србије и предлагање програма за подршку добровољног повратка странаца који илегално бораве на територији Републике Србије у земљу њиховог порекла.

Комесаријат обавља послове који се односе на: прикупљање, обједињавање и анализу података и показатеља за управљање миграцијама; извештавање о имиграцији и емиграцији; израду и редовно ажурирање миграционог профила Републике Србије; успостављање јединственог система за прикупљање, организовање и размену података; успостављање сарадње са члановима Европске миграционе мреже; обуку и оспособљавање лица која обављају послове од значаја за управљање миграцијама, старање о доступности информација од значаја за миграциона питања, као и друге послове одређене законом.

Комесаријат обавља стручне и административно-техничке послове за потребе Комисије за нестала лица коју образује Влада, и: води јединствену евиденцију несталих лица у оружаним сукобима и у вези са оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ од 1991. до 1995. године и Аутономне покрајине Косово и Метохија од 1998. до 2000. године; води евиденцију о ексхумираним, идентификованим и неидентификованим посмртним остацима из појединачних и масовних гробница; издаје потврде о чињеницама о којима води службене евиденције; врши исплату трошкова ексхумације, идентификације, погребне опреме и превоза посмртних остатака идентификованих лица до места сахране у Републици Србији, односно до границе – уколико се ради о прекограничном преносу посмртних остатака, као и трошкова услуга експерата судске медицине или тимова експерата одговарајућих установа за судску медицину, ангажованих за потребе рада Комисије за нестала лица; врши исплату једнократне новчане

помоћи за трошкове сахране у висини накнаде погребних трошкова утврђене законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање; додељује средства за финансирање програма удружења породица несталих лица у складу с прописима којима се уређује финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења.

Садржај и начин вођења евиденција из става 4. овог члана прописује Комесаријат.

Сарадња са државним органима, организацијама и установама

Члан 11.

За потребе обављања послова из свог делокруга Комесаријат сарађује са органима државне управе, организацијама и установама које обављају делатност социјалне заштите, здравства, образовања и науке и удружењима.

Ради размене података, информација, искуства и праксе у области управљања миграцијама, Комесаријат може остваривати међународну сарадњу са надлежним органима других држава и са међународним организацијама које се баве питањима из области миграција, у складу са законом.

Савет за миграције

Члан 12.

Ради обављања саветодавних послова у вези са управљањем миграцијама на територији аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, надлежни орган у аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе образује покрајински, односно локални савет за миграције (у даљем тексту: Савет за миграције).

Савет за миграције обавља послове који се односе на: праћење и извештавање Комесаријата о миграцијама на територији аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе; предлагање програма, мера и планова активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама на њиховим територијама; друге послове у области управљања миграцијама, у складу са законом.

Савет за миграције, чији се састав уређује актом о његовом образовању, по правилу чине представници извршног органа јединице локалне самоуправе (председник општине/градоначелник или члан општинског/градског већа), центра за социјални рад, полицијске управе, службе за запошљавање, повереник и представник општинске, односно градске управе.

Надлежни орган у аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе који образује Савет за миграције може одлучити да у његовом раду, поред представника наведених у ставу 3. овог члана, учествују и представници установа надлежних за послове здравља и образовања, представник удружења за питања од значаја за област миграција и друга лица која обављају послове од значаја за управљање миграцијама на територији за коју је надлежан.

Савет за миграције, на захтев Комесаријата, доставља Комесаријату извештај о предузетим мерама и другим питањима из области управљања миграцијама на територији за коју је основан.

Обука и оспособљавање

Члан 13.

Лицима која обављају послове од значаја за управљање миграцијама Комесаријат обезбеђује обуку и оспособљавање за обављање тих послова.

Програм обуке и оспособљавања из става 1. овог члана доноси Комесаријат, уз сагласност Владе, за период од две године.

Средства за обуку из става 1. овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије, од донаторства и из других извора утврђених законом и другим прописима.

III. СМЕШТАЈ И ИНТЕГРАЦИЈА

Привремени смештај повратника по основу споразума о реадмисији

Члан 14.

Повратницима по основу споразума о реадмисији, који нису у могућности да себи обезбеде смештај непосредно по повратку обезбеђује се привремени колективни смештај.

Привремени колективни смештај обезбеђује се у постојећим колективним центрима или у колективним центрима који се отварају за те потребе, уз уважавање специфичности јединице локалне самоуправе. О отварању и затварању колективног центра одлучује комесар.

Повратници се смештају у колективни центар на основу упута Комесаријата, за период до 14 дана, с могућношћу продужења за лица која се налазе у посебном психофизичком стању (старост, инвалидност и болест) док им се не обезбеди смештај у установу социјалне заштите, код другог пружаоца услуге смештаја или смештај у другој породици.

Повратницима смештеним у колективном центру обезбеђује се исхрана и неопходна одећа и обућа.

Привремени смештај у колективном центру, исхрану и неопходну одећу и обућу обезбеђује Комесаријат, сам, или у сарадњи с јединицом локалне самоуправе или организацијом Црвеног крста или ангажовањем одговарајућих пружалаца услуга.

Смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита

Члан 15.

Лицу којем је, у складу са Законом о азилу, признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита, према могућностима Републике Србије, обезбеђује се стамбени простор ради привременог смештаја.

Стамбени простор из става 1. овога члана даје се на коришћење решењем Комесаријата, најдуже за период од једне године од дана коначности решења о признавању права на уточиште или додели супсидијарне заштите.

Против решења Комесаријата из става 2. овога члана жалба се подноси Комисији за решавање стамбених потреба избеглица, у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02-СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10).

Лицу из става 1. овога члана које је у посебном психофизичком стању (старост, инвалидност и болест), као и малолетном лицу без родитељског старања, које не може да користи стамбени простор из става 1. овог члана, Комесаријат, на основу акта центра за социјални рад, обезбеђује смештај у установи социјалне заштите код другог пружаоца услуге смештаја или у другој породици.

Мерила за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита и услове коришћења стамбеног простора из става 1. овога члана утврђује Влада, на предлог Комесаријата.

Трошкове коришћења и одржавања стамбеног простора из става 1. овог члана и трошкове смештаја, исхране и неопходне одеће и обуће за лица из става 4. овог члана сноси Комесаријат.

Интеграција лица којима је признато право на уточиште

Члан 16.

Лицу којем је признато право на уточиште обезбеђује се укључивање у друштвени, културни и привредни живот, у складу с могућностима Републике Србије.

Начин укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица из става 1. овог члана уређује Влада, на предлог Комесаријата.

Програм подстицаја спровођења мера и активности у локалној самоуправи

Члан 17.

Ради подстицаја спровођења мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединици локалне самоуправе, из буџета Републике Србије могу се финансирати планови које утврде надлежни органи јединице локалне самоуправе.

Планови из става 1. овог члана морају бити усаглашени са стратегијом у области управљања миграцијама, коју доноси Влада.

Влада утврђује мере и подстицаје, висину средстава за подстицај спровођења мера и активности у јединицама локалне самоуправе, критеријуме за њихову расподелу и критеријуме за учешће јединица локалне самоуправе у програму подстицаја, на предлог Комесаријата.

IV. ЈЕДИНСТВЕНИ СИСТЕМ ПРИКУПЉАЊА, ОРГАНИЗОВАЊА И РАЗМЕНЕ ПОДАТАКА

Прикупљање, организовање, размена и заштита података

Члан 18.

Ради ефикасног прикупљања, анализирања, обрађивања, организовања, размене, чувања и заштите података неопходних за управљање миграцијама успоставља се јединствени систем прикупљања, организовања и размене података (у даљем тексту: Јединствени систем).

Прикупљање, организовање и размена података у Јединственом систему остварује се међусобним повезивањем и умрежавањем одговарајућих делова подсистема (база) података органа државне управе, тако да се

формира јединствен интерорганизацијски систем података доступан свим органима државне управе који су укључени у тај систем.

Врсту података који се прикупљају, анализирају, обрађују, организују, размењују, чувају и штите у Јединственом систему, методе, динамику и техничка средства која се у Јединственом систему примењују утврђује Влада, на предлог Комесаријата.

Заштита података обухваћених Јединственим системом остварује се у складу са законом.

Обавезе органа државне управе укључених у Јединствени систем

Члан 19.

Подаци из члана 18. овог закона представљају збир нумеричких података о миграцијама који су релевантни за управљање миграцијама.

Органи државне управе који су укључени у Јединствени систем благовремено достављају Комесаријату податке за које је утврђено да су неопходни за управљање миграцијама и предузимају мере њихове заштите; остварују међусобну сарадњу и пружају обавештења о подацима који су неопходни за рад у области миграција из своје надлежности, раде на очувању и унапређењу Јединственог система и других механизма за свеобухватно и конзистентно управљање миграцијама.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Промена назива и надлежности Комесаријата за избеглице

Члан 20.

Даном ступања на снагу овог закона Комесаријат за избеглице образован Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 — СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10) наставља рад под називом Комесаријат за избеглице и миграције, у складу са надлежностима утврђеним овим законом и другим законима.

Рок за доношење прописа

Члан 21.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу

Члан 22.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.